

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. IV. Vtrum character sit in potentijs animæ sicut in subiecto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

um potentie cuiusdam moralis, per quam subiectum reddatur capax vel ad suscipiendam validè sacramenta, vel ad eadem validè ministranda ex alterius institutione: propter quam rationem nullo modo debet reponi in secunda specie qualitatibus, sed in prima.

Dices 1. character requiritur ad substantiam actionis sacramentalis quā talis est; ergo non est reponendus in prima specie, cum in hac specie reponatur id quod non requiritur ad substantiam effectus seu actionis, sed ut facilius fiat.

Resp. neg. consequentiam, 1. propter iam dicta. 2. quia etiam aliquid necessarium ad substantiam actionis potest reponi in prima specie, ut patet in fide, charitate, & alijs virtutibus supernaturalibus, quæ non solum requiruntur ut actus supernaturalis facilius producat, sed etiam ut ponatur ipsa substantia, cum naturalis potentia, v. g. voluntas, nequeat etiam difficulter entitatem actus amoris supernaturalis ponere, nisi concurrat charitas; (vel saltem auxilium speciale), ex quibus exemplis virtutum supernaturalium potest resolutio confirmari: quod scilicet prima & secunda species qualitatibus non distinguantur ex eo capite quod in probatione consequentiæ adfertur, sed ex eo quod secunda species ex naturæ principijs oriatur, prima verò non, sed aliunde adueniens subiectum disponat ad operationem.

Dices 2. nullus potest habitu bene & malè uti; atqui possumus bene & malè uti characterē, ita D. Th. hic argumento sed contra.

Resp. distinguendo maiorem, si enim intelligatur hoc sensu, quod nullus possit habitu bene vel malè uti in ordine ad mores, negatur; nam artifex potest ex malo vel bono fine opera artis facere: si verò ita intelligatur, quod nullus possit bene vel malè uti habitu in genere naturæ, in ordine ad id ad quod talis habitus inclinatur, conceditur nec inde potest concludi quod character non sit habitus, si enim ponatur principium actuum, nullus eo ita vitiose utitur, ut effectus eius non sequatur, v. g. sacerdos nunquam ita utitur characterē quin consecret, si alia requisita adfuerint, licet possit eo bene vel malè uti moraliter.

Ad minorem etiam Resp. characterem propriè non videri principium physicum, ut dictum est, sed morale, se habens per modum conditionis ex voluntate Dei requisita, ut minister validè exercat actionem sacramentalem, est enim forma qua insignitur à Deo is qui ab eodem deputatur ad aliquam sacramenta conficienda, & proinde potius est signaculum & dispositio qua subiectum in se afficitur.

ARTICVLVS III.

Utrum character sacramentalis sit character Christi?

AFFIRMAT.

Notandum characterem sacramentalem non idcirco dici characterem Christi, quod sit similis characteri in Christo existentij, cum nullus in Christo fuerit character, quippe qui per unionem hypostaticam fuerit sacerdos; sed idcirco dici characterem Christi, quod à Christo deriuetur, & per eum fideles ordinentur ad exercitium cultus Dei & Christi, nam per characterem baptisma-

lem homo insignitur ut sit capax Sacramentorum à Christo institutorum; per characterem Confirmationis deputatur tanquam miles ad liberam fidei professionem; per characterem Ordinis deputatur ut sit minister Christi tanquam sacerdotis supremi, quemadmodum ergo character quo aliquis miles est insignitus, dicitur illius ducis, à quo & cuius militia inscriptus est: ita character sacramentalis optimè dicitur character Christi.

ARTICVLVS IV.

Utrum character sit in potentijs animæ sicut in subiecto?

18.

RESPONDET quod character sit constituendus in animæ potentia, cum sit quoddam signaculum quo anima insignitur ad suscipiendum, vel alijs tradendum ea quæ sunt diuini cultus, qui consistit in quibuldam actibus ad quos ordinantur potentia.

Notandum hac de re plures esse sententias, nam ut omittam Durand. dicentem non esse querendum in quo sit character tanquam in subiecto; hi qui ponunt characterem esse realem qualitatem, varie inter se de presenti questione opinantur.

D. Thom. hic ad 3. censet esse in intellectu, quia quæ sunt diuini cultus pertinent ad intellectum, suntque fidei quædam professio, eius sententiam communiter sequuntur Thomistæ & quidam alij.

Scotus in 4. dist. 6. quaest. 11. Dico ergo, censet esse in voluntate; tum quia character est dispositio ad gratiam, quam reponit in voluntate, tum quia est signum obligationis hominis ad Deum, homo vero obligatur per actus voluntatis.

Alij constituunt immediatè in ipsa animæ entitate seu substantia. Gabriel distin. 9. quaest. 2. artic. 3. dub. 2. quatenus dicit, etiam posita distinctione animæ ab eius potentijs, probabile esse quod character sit immediatè in animæ essentia, eamque tenent multi recentiores. Bell. lib. 2. de Sacramentis in genere cap. 19. propositione 4. Suarez disp. 11. sect. 4. in quinta sententia. Vasquez disp. 134. cap. 4.

Hæc sententia videtur verior. Ratio est quod character non sit habitus operatiuus, sed solum disponens subiectum secundum se; igitur non est ponendus in potentia operatiua. Antecedens probatur: character est signaculum quoddam quo insignitur, homo deputatur ex diuina voluntate ad

Sacramenta suscipienda vel conficienda, in quo nullum designatur operationis principium; & satis patet ex dictis quod non possit esse potentia actiua physica respectu Sacramenti vel gratiæ. Consequentia probatur: habitus qui non est operatiuus, non constituitur in potentia seu subiecto immediatè operatiuo; quod ostenditur. In potentia cognoscitiua tria possunt concipi inesse, actus, species, habitus, per actum ipsa potentia vitaliter sibi representat obiectum; species concurret ex parte obiecti ad eundem actum producendum cum potentia; habitus datur vel ut coadiuuat potentiam ad actum facilius producendum, ut respectu actuum naturalium, vel ut illam eleuet ad producendos actus supernaturales. vnde patet in potentia cognitiua non inueniri habitum non operatiuum.

Resp. affir.

Varie sententia. Durand.

S. Thom.

Scot.

Gabr. Bellarm. Suarez Vasquez

19.

Resolutio Auctoris. Character videtur ponendus immediatè in anima.

In potentijs nihil est præter actum aut principium actus.

Confir.

V 3

Confir. potentia conceditur naturæ tanquam ipsius instrumentum ad operandum; igitur quidquid in ea inuenitur quod non sit ipsamet operatio, debet se habere per modum principij respectu operationis. Idem proportionem dicendum est de voluntate; in qua solum inuenitur actus & principium concurrens ad actum.

20.

Obiectio 1. Dices 1. potest dari aliquid ipsam potentiam ad actum disponens, quamvis non sit principium operationis.

Resp.

Resp. negatiue. vel enim dicitur potentiam disponere ut agat, & ita dispositio debet esse principium; cum potentia non possit dici disponi, eo quod aliquid positum in ea destruat & corrumpatur, quod impediebat actum, sed solum dicatur disponi, quia dispositio adueniens adiuuat vel eleuat potentiam ad operandum, atque adeo ipsamet dispositio debet cum potentia esse operationis principium: vel dicitur potentiam disponere ut actum recipiat, & id frustra fingitur, cum potentia sufficienter instructa ad suum actum producendum, sit sufficienter disposita ad illum recipiendum, neque indigeat noua dispositione ut actum recipiat, cum illum in se producat.

Confir. præcisè pro actus receptione nullus constituit dispositionem in potentia. Adde licet huiusmodi dispositio dari posset ad actus receptionem, non propterea characterem constituendum in potentia, cum non disponat ad actus receptionem, nam Sacramentum ad quod character diceretur disponere, non est in potentia, ut ex dictis facile potest colligi.

Obiectio 2. Dices 2. character Confirmationis & Ordinis se habet per modum potentie actiue moralis; ergo ex eo potest constitui in potentia.

Resp.

Resp. negando consequentiam, quia ut res constituitur in hoc vel illo subiecto, non tam debet attendi eius conditio moralis, quam naturalis: si ergo character secundum naturalem suam conditionem non sit actiue, non debet propter rationem allatam constitui in potentia.

21.

Ad rationes
aliarum
sententiarum.

Ex his non difficulter solui possunt rationes aliarum sententiarum.
Ad rationem D. Th. Resp. characterem non debere constitui in intellectu ex eo quod hominem disponat ad ea quæ sunt diuini cultus, & ad quandam fidei professionem, quia solum disponit per modum signi, signum vero non necessariò est in eadem potentia cum eo ad quod dicitur disponere. ut signum iudicialis potestatis non est in anima in qua potestas illa censi posset constitui. unde licet fidei professio aliquo modo pertineat ad intellectum, non propterea ad eundem character debet pertinere.

Ad primam Scoti rationem Resp. eam assumere aliqua falsa, aliqua incerta. Falsum est characterem esse dispositionem ad gratiam; cum gratia & character sint duo effectus Sacramenti, quorum vnus propriè nullam habet ab altero dependentiam. Incertum est, num gratia sit in voluntate; multi enim probabiliter eam constituunt in animæ essentia.

Ad secundam Resp. 1. characterem non tam esse signum obligationis, quam cuiusdam deputationis ad cultum diuinum.

Resp. 1. quamvis esset signum obligationis, non ideo necesse est debere esse in voluntate. i. quia obligatio non minus potest dici esse in anima quam in voluntate. quamvis enim obligatio sit ad ponendos actus voluntatis vel intellectus &c. ipsa

tamen dici potest animæ essentiam afficere. 2. quia signum obligationis non semper est in eo in quo est obligatio, ut patet in signo seruitutis quod imprimitur in corpore, cum ipsa seruitutis obligatio non sit in corpore.

ARTICVLVS V.

Utrum character insit animæ indelebiliter?

22.

RESPONDET affirmatiue.

Resp. affir.

Aduerte conclusionem intellectæ de tempore huius vitæ esse de fide; ut patet ex Concilijs Flor. & Trid. citatis; quod etiam patet à posteriori ex eo quod Sacramenta characterem imprimuntia repeti non possint; g. non possit repeti baptismus, quantumvis baptizatus in heresim incidat, & postmodum eam deserens redeat ad Ecclesiam.

Ratio est quod character à solo Deo tanquam causa efficiente & conseruante dependeat, neque vllam physicam vel moralem dispositionem, quæ possit corrumpi, requirat ad sui conseruationem; neque character ipse habeat aliquod contrarium à quo possit formaliter expelli. Confir. ut character imprimatur in anima solum requiritur ut Sacramentum validè recipiatur; quo valore posito independentem ab omni dispositione imprimatur; igitur non apparet per quid impossibile possit destrui, & proinde ponendus est indelebilis.

Hinc fit ut quantumvis à superiore prohibeatur sacerdoti ne consecret, inungat; validè tamen illa faciat, si adsint requisita ad Sacramenti confectionem; quod etiam est dicendum de degradato.

D V B I V M

Utrum character ita sit indelebilis ut etiam post hanc vitam remaneat?

S VERO propter definitionem Ecclesiæ quibus character indelebilis dicitur in anima imprimi, nullo modo esse de fide quod post hanc vitam remaneat; nam sine vllò erroris periculo dici posset characterem esse indelebilem, quamdiu homo degit in hac mortali vita; immò id solum videtur intendisse Concilia, quo supposito

Merito quæritur potest num remaneat in altera vita: cum enim constet dependere à Deo ut conseruetur, & non appareat ratio cur conseruetur post hanc vitam, quandoquidem definit finis propter quem character imprimitur, non videtur post hanc vitam remanere.

Confir. 1. quodam damnatos, character est forma quadam supernaturalis, & magnum animæ ornamentum, per quod ipsi animæ bene est; Deus autem non videtur vllum ornamentum supernaturale relinquere in damnatis eius inimicis.

Confir. 2. etiam si damnatus nullum infidelitatis actum in hac mortali vita eliciuerit, priuatur fidei habitu.

Confir. 3. si character remaneret in damnatis, diceretur remanere ad illorum confusionem, ut videlicet habeant signum quo dignoscantur aliquando in Christi Ecclesiâ intrasse, vel in eadem tanquam Christi milites fuisse inscripti, vel tanquam duces in eadem præfuisse; quod tamen non

videtur